

Сіренко А. М.,

*аспірант кафедри адміністративного та конституційного права
Національного університету біоресурсів і природокористування України*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ І РИНКУ ПРАЦІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню проблем адміністративно-правового регулювання підготовки фахівців і ринку праці в аграрному секторі України. Досліджено особливості правового регулювання підготовки фахівців і ринку праці в аграрному секторі України. Визначено основні проблеми в освіті молодих фахівців і ринку праці в аграрному секторі України та порядок їх вирішення. Сформовано юридичну основу підготовки фахівців і ринку праці в аграрному секторі економіки.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, аграрний сектор, сільське господарство.

Постановка проблеми. У сучасних умовах європейської інтеграції розвиток аграрної освіти посідає провідне місце в Україні. Тому підготовка фахівців і ринку праці в аграрному секторі України є важливим питанням сучасності. Ця проблема перебуває на початковому етапі, саме для цього необхідно ретельно дослідити це питання й визначити адміністративно-правове регулювання підготовки фахівців у зазначених вище секторах України.

Мета статті полягає в дослідженні особливостей адміністративно-правового регулювання підготовки фахівців і ринку праці в аграрному секторі України.

Цим питанням займаються такі провідні науковці, як М.В. Гаєвець, І.Ф. Грибіненко, К.М. Куркова, А.Д. Руснак, О.П. Світличний, І.М. Тимош, Д.К. Черкашин та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження. У найбільш загальному вигляді під правовим регулюванням (від лат. *regulare* – «спрямування, впорядкування») розуміють один із основних засобів державного впливу на суспільні відносини з метою впорядкування їх в інтересах людини, суспільства й держави [3]. На думку О.М. Мельника, правове регулювання – це здійснюваний усією системою юридичних засобів державно-владний вплив на суспільні відносини з метою їх упорядкування, закріплення, охорони та розвитку [5, с. 6].

З урахуванням предмета й основного методу галузі адміністративного права можемо зазначити, що адміністративно-правове регулювання характеризує спеціально-юридичний механізм впливу адміністративного права на поведінку та діяльність його адресатів. Унаслідок адміністративно-правової регламентації формується юридична основа, визначаються зафіксовані в правових величинах орієнтири для організації діяльності учасників адміністративно-правових відносин на досягнення фактичних завдань адміністративного права [2, с. 36].

Ураховуючи вище викладене, варто зазначити, що, користуючись нормами адміністративно-правового регулювання, потрібно сформувати юридичну основу підготовки фахівців і ринку праці в аграрному секторі України.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року», аграрний сектор (сільське господарство, харчова й переробна промисловість) забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність країни, фор-

мує 17 відсотків валового внутрішнього продукту і близько 60 відсотків фонду споживання населення. Крім того, аграрний сектор є одним із основних бюджетоутворювальних секторів національної економіки, частка якого у зведеному бюджеті України за останні роки становить 8–9 відсотків, а також посідає друге місце серед секторів економіки в товарній структурі експорту.

Сільське господарство сприяє розвитку інших галузей, які поставляють засоби виробництва та споживають продукцію сільського господарства як сировину, а також надають транспортні, торговельні й інші послуги.

Відповідно до цього, аграрний сектор посідає важливе місце в економіці нашої держави й тому має бути основним місцем працевлаштування більшості громадян. Але непопулярність заняття сільськогосподарською працею породила вивільнення робочих місць і занепад аграрного сектора України.

У сфері розвитку освіти державна підтримка спрямовується на таке: надання освітніх послуг відповідно до державних стандартів початкової, базової й повної середньої освіти; забезпечення рівного доступу до високоякісної дошкільної та загальної середньої освіти; забезпечення функціонування мережі дошкільних, загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів у сільській місцевості; реорганізацію й утворення в окремих населених пунктах комплексів типу «дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад», створення умов для функціонування загальноосвітніх навчальних закладів із малою кількістю учнів, формування освітніх округів.

Але, на нашу думку, окрім загальної освіти, яка надається в сільській місцевості, має бути зазначено заохочення або ж мотивація щодо одержання професійної освіти в аграрному секторі України. Тобто, необхідно обґрунтовано доносити до майбутніх студентів важливість професійно займатися й розвивати аграрний сектор України.

Так, Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року» створено умови для заохочення молоді до роботи і проживання в сільській місцевості, а саме: запровадження надання матеріальної допомоги для облаштування випускникам вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, котрі працюватимуть у сільській місцевості, у тому числі надання довгострокових кредитів на пільгових умовах; збільшення видатків із Державного бюджету для цільового довгострокового кредитування сільських забудовників, передусім молоді, за регіональними програмами «Власний дім»; оптимізація мережі професійно-технічних навчальних закладів для підготовки працівників масових професій у сільському господарстві й інших сферах діяльності, відновлення роботи міжшкільних професійно-навчальних комбінатів [1].

Що ж стосується розв'язання проблеми кадрового забезпечення аграрного сектора, то планується здійснити таке: удосконалення державних стандартів вищої освіти, адаптованих до вимог Болонської конвенції, забезпечення доступності освіти

та підвищенням конкурентоспроможності випускників вищих аграрних навчальних закладів на міжнародному ринку праці; запровадження підготовки кадрів для аграрного сектора за цільовим направленням у межах державного замовлення; розроблення та виконання освітніх програм для працівників у сфері підприємництва, менеджменту, фінансів і бізнес-адміністрування з використанням системи підготовки й перепідготовки кадрів; посилення мотивації підприємств до навчання своїх працівників, надання фінансової та матеріально-технічної допомоги навчальним закладам, що його здійснюють; удосконалення форм і методів підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників вищих аграрних навчальних закладів із проведенням стажування на сільськогосподарських підприємствах, де впроваджені сучасні технології виробництва сільськогосподарської продукції; реформування системи аграрної освіти відповідно до міжнародних стандартів і вимог вітчизняного та європейського ринку праці; тощо.

Як бачимо з вище перерахованого, завдання щодо вдосконалення підготовки фахівців поставлено влучно, але практичного застосування не набуло або ж набуло в мінімальному розмірі.

Стосовно аналізу ринку праці як системи, що складається з формування, розподілу та використання робочої сили, можемо констатувати, що ринок праці молодих спеціалістів розвивається як за законами розвитку всієї економічної системи країни, так і за власними тенденціями [7, с. 40].

Вихід молоді на ринок праці в аграрному секторі відбувається переважно після закінчення навчання. Саме на цьому етапі виникає багато проблем щодо реалізації їхнього трудового потенціалу. Окремі проблеми тим чи іншим шляхом долаються самою молоддю, але деякі – можуть бути вирішені лише за умови державного сприяння. Існують наявні недоліки в сучасному механізмі державного впливу на процеси працевлаштування молоді, які призводять до високого рівня безробіття серед молодого населення. Молодь – найменш захищена категорія населення й найменш конкурентоспроможна категорія на ринку праці, мало з ним знайома та мало орієнтується в його потребах. Маючи диплом або атестат на руках, випускники вищів, професійно-технічних навчальних закладів, випускники шкіл постають перед проблемою працевлаштування, а останні – перед проблемою вибору професії. Саме тому певна кількість із них стають клієнтами служби зайнятості [4, с. 10].

Тому необхідно визначити основні напрями підвищення рівня працевлаштування молоді на ринку праці в аграрному секторі України:

1. Необхідно активізувати процеси підтримки ініціатив молоді щодо професійної підготовки і працевлаштування, захоплення її до активного пошуку роботи. Для цього дуже важливою є повна та кваліфіковано надана інформація щодо перспектив професійного зростання молоді.

2. Варто створити таку мотиваційну поведінку особистості, завдяки якій вона була б зацікавлена в регламентованих видах діяльності, сприяти відродженню ціннісних орієнтацій до праці, які є основними засобами досягнення різноманітних цілей і, отже, виконують функцію регулятора соціальної поведінки особи.

3. Основними заходами в межах реформування системи освіти мають стати створення дієвої та ефективної системи безперервного навчання.

4. Засоби масової інформації, молодіжні організації мають психологічно готувати молодь до усвідомлення нею тієї ролі, яку вона може й буде відігравати в розвитку своєї країни.

Загалом формування комплексного застосування вищевказаних пропозицій, які сприятимуть працевлаштуванню молоді

на ринку праці та підвищенню її ролі в формуванні економіки України, можливе лише за умови своєчасного коригування загальнодержавної політики працевлаштування, яка повинна відповідати вимогам ринкової економіки, орієнтуватися на забезпечення реалізації прав громадян і створювати підґрунтя для соціально-економічного зростання країни [6, с. 4–5].

Висновки. Отже, з усього вище викладеного ми можемо зробити такі висновки. На сьогодні аграрна освіта не користується великою популярністю. Це пов'язано з безробіттям у сільській місцевості та урбанізацією міст. Але в час європейської інтеграції й розвитку економіки країни постає необхідність удосконалювати аграрний сектор України. Наша молодь є нашим майбутнім, тому необхідно пояснювати важливість підвищення економіки України через об'єднання громадян, засоби масової інформації. Також потрібно створювати умови для професійної орієнтації та професійного навчання молоді. Окрім орієнтації молоді на заняття професійною діяльністю в аграрному секторі, необхідно економічно стимулювати роботодавців, які приймають на роботу випускників вищих навчальних закладів із аграрною освітою, і роботодавцям необхідно збільшити обсяги стажування на підприємствах.

Окрім цього, потрібно подолати негативні тенденції у сфері зайнятості населення та ринку праці в Україні. Тому вдосконалення освіти й робочих місць в аграрному секторі України є важливим шаблоном для подальшого покращення як рівня зайнятості населення, так і економіки країни.

Література:

1. Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 р. № 1158 // Відомості Верховної Ради України. – 2015.
2. Адміністративне право України : [навчальний посібник] : у 2 т. / [В.В. Галуцько, В.І. Олещук, М.П. Пихтін та ін.] ; за заг. ред. В.В. Галуцька. – Херсон : ПАТ «Херсонська міська друкарня», 2011. – Т. 1 : Загальне адміністративне право. – 2011. – 320 с.
3. Галуцько В.В. Поняття та зміст адміністративно-правового регулювання / В.В. Галуцько [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.law-property.in.ua/articles/general-administrative-law/94-the-concept-and-content-regulation-administrativnopravovoho.html>.
4. Демченко І. Молодь з вищою освітою на ринку праці України / І. Демченко // Україна: аспекти праці. – 1998. – № 1. – С. 10–12.
5. Мельник О.М. Правове регулювання та шляхи підвищення його ефективності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / О.М. Мельник ; НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – К., 2004. – 20 с.
6. Процаков В.О. Молодь на ринку праці / В.О. Процаков // Праця і зарплата. – 2006. – № 31. – С. 4–5.
7. Пухлій В.Т. Молодіжний сегмент фіксованого ринку праці: сучасні проблеми подолання розбалансованості / В.А. Пухлій // Соціальний захист. – 2002. – № 2. – С. 40–45.

Сиренко А. Н. Адміністративно-правове регулювання підготовки спеціалістів і ринка труда в аграрному секторі України

Анотація. Стаття посвячена дослідженню проблем адміністративно-правового регулювання підготовки спеціалістів і ринка труда в аграрному секторі України. Исследованы особенности правового регулирования подготовки специалистов и рынка труда в аграрном секторе Украины. Определены основные проблемы в образовании молодых специалистов и рынка труда в аграрном секторе Украины и порядок их разрешения. Сформирована юридическая основа подготовки специалистов и рынка труда в аграрном секторе экономики.

Ключевые слова: адміністративно-правове регулювання, аграрний сектор, сільське господарство.

Sirenko A. Administrative and legal regulation of training and labor market in the agricultural sector of Ukraine

Summary. The article is devoted to search the problems of administrative and legal regulation of training and labor market in the agricultural sector of Ukraine. It has been found the main features of training the legal regulation and

labor market in the agricultural sector of Ukraine. The main problems in the education of young experts and the labor market in the agricultural sector of Ukraine and the procedure for their solution. It has been formed the legal basis for training and the labor market in the agricultural sector if economy.

Key words: administrative legal regulation, agricultural sector, agronomy.